

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

“_____” _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ППВВ 01
"ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ"**
(код і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 035 "Філологія"

Напрямок підготовки 035.04 германські мови та літератури (переклад включно)

**Спеціалізація / Освітня програма 035.041 германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська**

для здобувачів вищої освіти першого ступеня (бакалавр)

гуманітарного факультету
(назва інституту, факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни "Основи міжкультурної комунікації" для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за напрямом підготовки 035 Філологія, спеціальності 035.04 германські мови та літератури (переклад включно) за освітньою програмою 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

„_____” _____ 2019 року. – 15 с.

Розробник: к. філол. н., доц.. Є.О. Четвертак
(автори, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № _____ від. “ _____ ” _____ 2019 р.

Заступник зав. кафедри _____
_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ _____ ” _____ 2019 р.

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____
(код, назва)

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2019 р.

“ _____ ” _____ 20__ р.

Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 2019

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <i>03 Гуманітарні науки</i> Спеціальність: <i>035 Філологія</i>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціалізація: <i>0305.041 Германські мови та літератури (переклад включно), основна – англійська</i> Освітня програма: <i>Переклад (англійська мова)</i>	Рік підготовки: 1-й 1-й	
Змістових модулів – 2		Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		2-й	2-й
Загальна кількість годин: 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <i>перший (бакалавр)</i>	14	4
		Практичні / семінарські <i>14 год.</i>	<i>2 год.</i>
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота <i>60 год.</i>	<i>84 год.</i>
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: <i>іспит</i>	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання: 30% до 70%
- для заочної форми навчання: 9 % до 91%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни. Програма спрямована на вивчення і засвоєння основних понять і категорій мови як засобу комунікації між представниками різних народів.

Практична: формувати у студентів професійної лінгвістичної компетенції, володіти понятійним апаратом у теорії комунікації, вміти розрізняти типи дискурсів, мовленнєвих актів, тактик і стратегій

Освітня: сприяти у студентів розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить їм продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Пізнавальна: залучати студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей.

Розвиваюча: допомагати студентам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів), зміцнювати впевненість студентів як користувачів мови, а також їх позитивне ставлення до вивчення мови.

Соціокультурна: досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій.

Завдання вивчення дисципліни. Задля досягнення академічної компетенції програма реалізується шляхом досягнення таких цілей:

- розрізняти мову, мовлення, комунікацію як лінгвістичні явища;
- встановлювати референтні зв'язки між висловлюванням та наміром мовця;
- встановлювати типи мовленнєвих актів;
- визначати перлокутивні ефекти висловлювань;
- визначати типи реплікування та структуру діалогів;
- розрізняти текст і дискурс;
- визначати типи дискурсів та володіти відповідними правилами дискурсивної поведінки;
- володіти стратегіями і тактиками спілкування;
- розрізняти комунікативні імплікатури;
- вирізняти різні максими принципу кооперації та підбирати відповідні комунікативні маркери та хеджи;
- володіти принципом ввічливості та його максимами

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати такі компетенції:

а) загальні компетентності

- оволодіння лінгвокраїнознавчими, соціокультурними і соціально-психологічними навичками, знаннями та вміннями, які забезпечують здатність та готовність особистості до міжкультурного діалогу; формування толерантності;
- формування елементарних навичок політичної коректності у сфері професійного спілкування (відповідно до сфери спілкування).

б) фахові компетентності

- мовний аспект: володіння теоретичними та практичними знаннями у межах передбаченої програмою тематики.
- мовленнєвий аспект: передбачає певний рівень володіння мовами, знання особливостей їх функціонування у різних сферах, знання правил, постулатів, конвенцій спілкування

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ модуля, теми	Назва і короткий зміст змістового модуля, теми	К--ть аудит. год.
М о д у л ь 1 / С е м е с т р 2		28
	Змістовий модуль 1	12
Тема 1.	Тема 1. Міжкультурна комунікація як наука. Основні категорії міжкультурної комунікації. Картина світу і концептосфера нації.	4
Тема 2.	Тема 2. Вербальне та невербальне вираження етнонаціональних особливостей.	4
Тема 3.	Тема 3. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації. Спільне та відмінне у мовах і культурах світу.	4
Змістовий модуль 2		16
Тема 4	Тема 4. Бізнес, культура і комунікація.	4
Тема 5	Тема 5. Англійська мова як інструмент міжкультурної комунікації.	4
Тема 6	Тема 6. Проблеми перекладу у міжкультурній комунікації	4
Тема 7	Тема 7. Міжкультурна комунікація та конфліктологія.	4
	Разом за курс	28

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	разом	у т.ч.					разом	у тому числі				
1		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1 / СЕМЕСТР 2												
ЗМ-1												
Тема 1.	13	2	2			9	0,5		1			10
Тема 2.	13	2	2			9	0,5		1			10
Тема 3.	13	2	2			9	0,5					10
<i>Разом за ЗМ-1</i>	<i>26</i>	<i>6</i>	<i>6</i>			<i>27</i>	<i>1,5</i>		<i>2</i>			<i>30</i>
ЗМ-2												
Тема 4.	13	2	2			9	0,5					10
Тема 5.	13	2	2			9	0,5					20
Тема 6.	13	2	2			9	0,5					10
Тема 7.	10	2	2			6	1					14
<i>Разом за ЗМ-2</i>	<i>49</i>	<i>8</i>	<i>8</i>			<i>33</i>	<i>2,5</i>					<i>54</i>
<i>За семестр</i>	<i>90</i>	<i>14</i>	<i>14</i>			<i>60</i>	<i>4</i>		<i>2</i>			<i>84</i>

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комунікація як процес. Моделі комунікації. Види комунікації. Мова та мовлення.	2
2	Семіотична модель комунікації. Компоненти комунікації. Референція та припущення. Пресупозиція, її типи	2
3.	Визначення дискурсу. Типологія дискурсу, підходи до визначення. Складники дискурсу та основні характеристики. Діалогові моделі та конверсаційний аналіз.	2
4.	Дискурсивний аналіз. Якуба В.В. Теорія мовної комунікації. Напрямки дослідження стратегій і тактик. Застосування ТМА в дискурсивних дослідженнях. Критичний дискурсивний аналіз. Семантичні аспекти дискурсу	2
5	Міжкультурні чинники комунікації. Соціальна складова комунікації. Вікові й гендерні особливості спіл-	2

	кування. Технологічні чинники мовленнєвої інтеракції	
6.	Типи культур і міжкультурні стилі комунікації. Мови та культури світу в єдності відмінностей.	2
7.	Дослідження Г.Х.Хофштеде. Критерії індивідуалізму /колективізму, дистанціювання влади, маскулінності /фемінності, ризикованості (уникнення невизначеності), а також довгострокової/короткострокової орієнтації. Порівняльна характеристика англomовних країн за критеріями Г.Хофштеде. Розвиток етнотолерантності.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Годин
		денна / заочн
немає		

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	немає	-

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми і зміст завдань	К-сть годин	
		денна	за-очна
1	Пошук інформації про особливості та стилі національної комунікативної поведінки (кожному студенту – окрема країна) і підготовка презентації у форматі Microsoft Power Point. Австрія, Австралія, Великобританія, Іспанія, Італія, Ізраїль, Єгипет, Канада, США, Польща, Німеччина, Корея, В'єтнам, Франція, Таїланд, Португалія, Бразилія, Росія, Білорусь, Латвія, Литва, Естонія, Грузія, Турція, Японія та інші країни за вибором студента.	20	25
2	Кожний із студентів аналізує вербальну та невербальну комунікативну поведінку представника певної етнічної групи. Проводить порівняльний аспект представників ЗМК різних країн, їхню комунікативну майстерність на екрані.	10	25
	Пошук інформації і підготовка повідомлень по темах (робота в па-	20	20

3	рах): Що таке геноцид?; що таке фашизм?; що таке неофашизм?; що таке расизм?; що таке екстремізм?; що таке тероризм?; що таке антисемітизм?; патріотизм і націоналізм – дві сторони однієї медалі?Тема		
4	Аналіз промов політиків з метою виявлення політично некоректної лексики	10	10
	Разом	60	84

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Для студентів денної і заочної форм навчання – написання реферату АБО підготовка доповіді у формі комп'ютерної презентації у програмі PowerPoint.

Вимоги до оформлення рефератів: 8-9 друкованих сторінок – 14 кегль, 1,5 інтервал, усі поля 2 см.

Вимоги до оформлення доповіді: 15-20 слайдів; дотримуватися структури такого виду робіт (зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо є); список використаної літератури (обов'язково!).

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ / ДОПОВІДЕЙ

1. Комунікативні якості мови.
2. Комунікативні стереотипи.
3. Механізми взаємодії людей в комунікативному процесі.
4. Спілкування і обмін інформацією.
5. Що є предметом міжкультурної комунікації?.
6. Мовна особистість
7. Етноцентризм та культурний релятивізм
8. Комунікативні стилі
9. Основні теорії міжкультурної комунікації
10. Етичність комунікації журналіста;
11. Крос-культурна упередженість;
12. Стереотипи у ЗМК, шляхи їх подолання;
13. Невербальна комунікація та її особливості;
14. Монохронні та поліхронні культури;
15. Специфіка українського комунікування;
16. Формування культурної ідентичності;
17. Нація, народ, етнос – категорії МК;
18. Відносність сприймання часу та простору;
19. Теорія комунікації в системі наук;
20. Основні моделі комунікації;
21. Лінгвокультурні аспекти міжкультурної комунікації;
22. Хто розробив типологію культур у відношенні до контексту?
23. Звичай, норми, соціальні групи в різних культурах;
24. Концепт «свого» і «чужого» в міжкультурній комунікації;
25. Національні особливості культур;
26. Що таке цінності?
27. Які класифікації цінностей ви знаєте?
28. Низькоконтекстні та висококонтекстні культури;
29. Проблеми сприймання інших культур;
30. Колективістські та індивідуалістські культури;

31. Специфіка роботи журналіста під час висвітлення міжетнічних проблем;
32. Назвіть аргументи на користь толерантності?
33. Основні стратегії акультурації;
34. Що таке толерантність?
35. Емпатія і толерантність
36. Конфлікт в процесі міжкультурної комунікації
37. Що таке «культурний шок» і як він проявляється?
38. Що такі цінності?
39. Що означає параметр «дистанція влади»?
40. Моноактивні та поліактивні культури.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання:

- 1) методи стимулювання навчальної діяльності: навчальна дискусія, створення ситуації інтересу в процесі викладання, опора на життєвий досвід студентів, унаочнення (демонстрація, ілюстрація), експланаторні (пояснювальні);
- 2) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: ілюстративний, порівняльно-зіставний, лексико-семантичний, метод жанрово-стилістичного аналізу; робота з підручниками; ілюстрування, демонстрація тощо);
- 3) методи індукції і дедукції, методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, виділення головного.

11. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

У результаті вивчення лекційного курсу «Основи міжкультурної комунікації» у 2-му семестрі **студент повинен знати** :

- основні етапи розвитку міжкультурної комунікації;
- концептуальну і мовну картину світу;
- етичні і моральні норми поведінки, які прийняті в іншокультурному соціумі;
- моделі соціальних ситуацій, типові сценарії взаємодії;
- типи стереотипів, їх вплив на міжкультурну комунікацію та шляхи подолання впливу стереотипів;
- принципи культурного релятивізму та етичні норми, які передбачають поглиблене розуміння етноцентризму і повагу до своєрідності та ціннісних орієнтацій інших культур;
- методи подачі інформації в різних культурних соціумах;
- типи конфліктів;
- комунікативні стилі, що існують у різних лінгвокультурних спільнотах.

Студент повинен вміти:

- Висловити принципи ведення міжкультурного діалогу;
- застосовувати знання у сфері теорії комунікації;
- застосувати теорію основ міжкультурної комунікації для підготовки медійних матеріалів;
- демонструвати знання основних положень і концепцій в галузі теорії міжкультурної комунікації;
- здійснювати порівняльний аналіз культур, визначати значущість відмінностей в процесі комунікації їх представників;
- аналізувати процеси і тенденції сучасного соціокультурного середовища;

- володіти навиками аналізу основних проблем міжкультурної комунікації;
- володіти навичками подолання проблем в процесі міжкультурної комунікації, що забезпечує адекватність соціальних і професійних контактів;
- володіти навичками забезпечення ефективної міжкультурної комунікації, в тому числі під час підготовки медіаконтенту;
- бути толерантними до особливостей інших культур.

12. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Для студентів денної форми навчання: усні та письмові опитування на практичних заняттях, аудиторне індивідуальне рубіжне контрольне завдання, залік та іспит.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, залік та іспит.

13. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2 семестр іспит

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
16	16	16	16	18	18	

Шкалою оцінювання знань студентів університету є 100-бальна шкала:

• **оцінка 95-100 балів** виставляється студентові за такі теоретичні і практичні знання:

- глибоке знання про сутність і функції дисципліни «Міжкультурна комунікація»;
- вміння розкрити, схарактеризувати методику створення медіаконтенту за різними моделями інформування;

• **оцінка 90-94**

- фахове створення медіаконтенту враховуючи нюанси міжкультурної взаємодії;
- високий рівень грамотності ведення міжкультурного діалогу;
- повне виконання навчальних творчих робіт і опрацювання рекомендованої літератури.

• **оцінка 85-89 балів** ставиться за такі знання і вміння:

- добре осмислення призначення міжкультурної комунікації, етапи розвитку, передумови зародження;
- розуміння методики створення медіаконтенту за різними моделями інформування;

• **оцінка 75-84**

- добрий рівень грамотності ведення міжкультурного діалогу;
- певне виконання навчальних творчих робіт і опрацювання рекомендованої літератури.

Допускаються деякі неточності у викладі матеріалу, які не впливають на загалом добрий рівень виконаних завдань.

• **оцінка 70-74 бали** ставиться за недостатнє засвоєння програмного матеріалу та середній рівень засвоєння теоретичного та практичного матеріалу.

• **оцінка 60-69 балів** ставиться за часткове засвоєння програмного матеріалу та за наступних умов:

- посереднє знання призначення міжкультурної комунікації, етапи розвитку, передумови зародження;
- поверхова характеристика методики створення медіаконтенту за різними моделями інформування;
- відсутність повного виконання завдань щодо контент-дослідження;
- низький рівень грамотності у письмових роботах;
- формальне опрацювання рекомендованої літератури
- **оцінка 35-59** балів ставиться тому студенту, що не засвоїв програмний матеріал, не може виконати правильно жодне практичне письмове завдання.
- **оцінка 1-34** бали ставиться за повну відсутність знань та незасвоєння програмного матеріалу.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт:

- активність роботи студента на практичних заняттях оцінюється в 50 балів;
- виконання індивідуального рубіжного контрольного оцінюється у 50 балів.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший і другий змістовні модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
01 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. РОБОЧА ПРОГРАМА КУРСУ.
2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ.
3. СЕМЕСТРОВІ ПЛАНИ.
4. СПИСКИ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.
5. ДИДАКТИЧНИЙ РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ.
6. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.
7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЮ.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бацевич Ф.С. Українсько-російський словник термінів міжкультурної комунікації. Саки : Фелікс, 2011. 284 с.
2. Белая Е. Н. Теория и практика межкультурной коммуникации: учеб. пособие. М. : «Форум», 2011. 110 с.
3. Берри Дж., Пуртинга А.Х., Сигалл М.Х., Дасен П.Р. Кросс-культурная психология. Исследования и применение. Харьков: Гуманитарный Центр, 2007. 560 с.
4. Библер В.С. Культура. Диалог культур // Вопросы философии. 1989. Вып. 6. С. 13-17.
5. Блавацький С. Стереотипізація образу українців в західних медіа // Сучасна медіа культура: контент, концепції, перспективи (українсько-польський досвід) / колективна монографія: [Й.Лось, С.Гавронський, Т.Лильо, М.Уліта та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С.360-367.
6. Богдан С.П. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К. : Фенікс, 2001. 302 с.
7. Бондырева С.К. Толерантность (введение в проблему. М. : Пламя, 2003. 107 с.
8. Браун Д. Р., Файерстоун Ч. М., Міцкевич Е. Висвітлення конфліктів та становища етнічних меншин. К.: Всесвіто, 1996. 205 с.
9. Гачев Г. Ментальности народов мира / [ред. Л.А. Аннинский]. М. : Алгоритм, Эксмо, 2008. 544 с.
10. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу: монографія. К. : Логос, 2004. 284 с.
11. Горелов И.Н. Невербальные компоненты коммуникации. М. : Наука, 1980. 352 с.
12. Данилюк І. В. Мовні конфлікти та конструювання етнічної і національної ідентичності // Соціальна психологія. Київ, 2005. Вип. 3 (11). С. 43-51.
13. Донец П.Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации. Харьков: Штрих, 2001. 384 с.
14. Жайворонок В.В. Знаки української культури: словник-довідник. К. : Довіра, 2006. 703 с.
15. Зінченко А. Концептуальні ідеї розуміння сутності феномена «комунікативна толерантність» // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя: б.в., 2009. Вип. 3(56). С. 213–219.

16. Зиновьев Д.В. Социокультурная толерантность – ее сущностные характеристики : электрон. Версія. URL: <http://res.krasu.ru/paradigma/1/6.html>
17. Козловська Г.В. Актуальність проблем міжкультурної комунікації в сучасних умовах. Київ. : 2005. 176 с.
18. Козуб Л.С. Специфіка міжкультурної комунікації в текстах усних засобів масової комунікації. Київ. : Смолоскип, 2000. 110 с.
19. Куликова Л.В. Коммуникативный стиль в межкультурной парадигме. Монография. Красноярск, 2006. 392 с.
20. Лазарчук О. Стереотипи і образи України крізь призму британського тижневика «The Economist» // Сучасна медіа культура: контент, концепції, перспективи (українсько-польський досвід) / колективна монографія:[Й.Лось, С.Гавронський, Т.Лильо, М.Уліта та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С.232-140.
21. Леонтьев А.А. Психология общения. М. : Факел, 1997. 365с.
22. Льюис Р.Д. Столкновение команд. Успешное управление международной командой / пер. с англ. Т. Чепкова. Москва : Инфотропик Медиа, 2013. 256 с.
23. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. К. :ВЦ «Академія», 2012. 159 с.
24. Мальцева К.С. Міжкультурні непорозуміння і проблема міжкультурного перекладу: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.04 / Ін-т філос. ім. Г.С.Сковороди НАН України. К., 2002. 20 с.
25. Махній М. Етноеволюція: науково-пізнавальні нариси. К. : Влох.ua, 2012. 432 с.
26. Мацумото Д. Психология и культура. СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. 416 с.
27. М'язова І. Ю. Особливості тлумачення поняття «міжкультурна комунікація» // Філософські проблеми гуманітарних наук. 2006. № 8. С. 108–113.
28. Наварро Дж., Карлинс М. Я вижу, о чём вы думаете. Минск «Попурри», 2009. 336 с.
29. Почебут Л.Г. Кросс-культурная и этническая психология: Учебное пособие. СПб. : Питер, 2012. 335 с.
30. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. К. :ВЦ «Київський університет», 1999. 308 с.
31. Рапай К. Культурный код: Как мы живем, что покупаем и почему. Пер с англ. М: Альпина Бизнес Букс, 2008. 167 с.
32. Садохин, А.П. Межкультурная коммуникация: учебное пособие. М. : Альфа-М, ИНФРА-М, 2013. 65 с.
33. Сорокина Н.В. Национальные стереотипы в межкультурной коммуникации: Монография. М. : ИЦ РИОР: НИЦ ИНФРА, 2016. 268 с.
34. Слухай Н.В. Міфологічні джерела прагматико ну текстів масмедіа. Сімферополь, 2004. 56 с.
35. Тер-Минасова С.Г. Война и мир языков и культур: вопросы теории и практики. М. : АСТ: Астрель: Хранитель, 2007. 286 с.
36. Хоменко Т. ЗМІ в контексті міжкультурного діалогу доби глобалізації. // Вісник Львівського Університету. Серія Журналістика. 2007. Вип. 30. С. 62-67.
37. Черняк Н.В. Межкультурная компетенция: история исследования, определение, модели и методы контроля: монография». М. : Флинта, 2016. 265 с.
38. Юнг К. Г. Человек и его символы. М. : Серебряные нити, 1998. 368 с.

39. Яцимірська Марія Моделі міжкультурної персвазії в Інтернеті // Сучасна медіа культура: контент, концепції, перспективи (українсько-польський досвід) / колективна монографія: [Й.Лось, С.Гавронський, Т.Лильо, М.Уліта та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С. 280-294.

40. Hall, Edward, T. The Silent Language. Greenwich, Conn. : Fawcett Publications, 1959. 322 p.

Допоміжна

1. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. 288 с.

2. Данилюк І.В. Становлення та розвиток основних понять етнічної психології: від духу народу до ментальності // Вісник Київського університету. Соціологія. Психологія. Педагогіка. Київ, 2003. Вип. 17-18. С. 33-36.

3. Євтух В.Б. Етносуспільні процеси в Україні: можливості наукових інтерпретацій. К. : ВД Стилос, 2004.

4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2003. 695 с.

5. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 56 с.

6. Пірен М.І. Основи етнопсихології. К. : Смолоскип, 1996 60 с.

7. Пожуєв В.І. Інформаційно-комунікативні технології як один з найважливіших факторів формування суспільства // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2012. Вип. 49. С. 5-16.

8. Hofstede, G. Culture's consequences: international differences in workrelated values / Curt Hofstede. Beverly Hills, CA : Sage Publications, 1980. 544 p.

9. Novinger, Tracy. Intercultural Communication: a Practical Guide. Austin, TX : University of Texas Press, 2001. 230 p.

16. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

